

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

การบริหาร การพัฒนา

Development Administration

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

การบริหาร การพัฒนา

Development Administration

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การบริหารการพัฒนา

Development Administration

ISBN : 978-616-478-349-2

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 300 เล่ม
ราคา 500 บาท

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม
ผศ.ดร.พิเชษฐ ทังโต

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.
ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

แบบปก-รูปเล่ม : ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา

ผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ : ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๙

คำนำ

การบริหารการพัฒนาเป็นวิชาว่าด้วยแนวคิดและวิธีการในการพัฒนาประเทศ มีการนำเสนอวิธีการว่าด้วยการพัฒนาประเทศที่จะไปสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการสร้างความทันสมัย

ในหนังสือเรื่องการบริหารการพัฒนาเล่มนี้ ได้เสนอความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนา, การบริหารการพัฒนา : ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ ทฤษฎีการพัฒนาสังคม ทฤษฎีการพัฒนาการเมือง, แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการพัฒนาการวางแผนเพื่อการพัฒนาความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ การบริหารการพัฒนาที่เน้นการบริหารโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการพัฒนาในประเทศไทย การบริหารการพัฒนากับการพัฒนาการเมือง การบริหารการพัฒนาเชิงพุทธ

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อประกอบการบรรยายวิชาการการบริหารการพัฒนา ของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอาจจะมีบางส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ แต่เนื้อหาที่ครอบคลุมการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้ ผู้เขียนจะนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา

ตุลาคม 2560

(๕)

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

คำนำ	.....	(๓)
สารบัญ	.....	(๕)

บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนา

๑.๑	ความหมายของการบริหาร.....	๔
๑.๒	ความหมายของการพัฒนา	๙
๑.๓	จุดบรรจบของการบริหารและการพัฒนา	๑๗
๑.๔	ความหมายของการบริหารการพัฒนา.....	๒๒
๑.๕	ขอบข่ายของการบริหารการพัฒนา	๓๗
๑.๖	กระบวนการทัศน์ของการบริหารการพัฒนา.....	๔๒
๑.๗	ความสำคัญของการบริหารการพัฒนา	๔๘
๑.๘	รัฐประศาสนศาสตร์กับการบริหารการพัฒนา	๕๒
๑.๙	ปรากฏการณ์การศึกษาวิชาการบริหารการพัฒนา ในสถาบันการศึกษาไทย.....	๕๕

บทที่ ๒ การบริหารการพัฒนา : ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ

๒.๑	ทฤษฎีว่าด้วยขั้นตอนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	๕๙
๒.๒	ทฤษฎีของเคนส์.....	๖๓
๒.๓	ทฤษฎีของโจเซฟ ชุมปีเตอร์.....	๖๕
๒.๔	ทฤษฎีวิวัฒนาการแห่งความยากจน	๖๙
๒.๕	ทฤษฎีระบบเศรษฐกิจทวิลักษณ์.....	๗๒
๒.๖	ทฤษฎีของเลวิส	๗๕
๒.๗	ทฤษฎีของเรนนิสและเฟย์(Gustav Ranis & John C.H. Fei).....	๗๖
๒.๘	ทฤษฎีนีโอมาร์กซิสต์	๗๗
๒.๙	ทฤษฎีวงจรอุปาทวี.....	๘๐
๒.๑๐	ทฤษฎีพึ่งพา	๘๓
๒.๑๑	ทฤษฎีการเจริญเติบโตที่สมดุลกับการเจริญเติบโตที่ไม่สมดุล	๘๖

(๖)

ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทที่ ๓ การบริหารการพัฒนา : ทฤษฎีการพัฒนาสังคม

๓.๑	ทฤษฎีว่าด้วยความทันสมัย.....	๙๓
๓.๒	ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย.....	๙๘
๓.๓	ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร.....	๑๐๐
๓.๔	ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม.....	๑๐๒
๓.๕	ทฤษฎีการพัฒนาสังคมของดร.เอนสมิงเงอร์.....	๑๐๔
๓.๖	แนวคิด Culture Lag และความคิดของ Benno Galjart.....	๑๐๖
๓.๗	ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม.....	๑๐๘
๓.๘	ทฤษฎีอคติแห่งความเป็นเมือง.....	๑๑๐

บทที่ ๔ การบริหารการพัฒนา : ทฤษฎีการพัฒนาการเมือง

๔.๑	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด Lucian W. Pye.....	๑๑๔
๔.๒	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด Gabriel Almond กับ Bingham Powell.....	๑๒๐
๔.๓	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด C.H. Dodd.....	๑๒๔
๔.๔	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด S.N. Eisenstadt.....	๑๒๕
๔.๕	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด Fred R. Von der Mehden.....	๑๒๖
๔.๖	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด Samuel P. Huntington.....	๑๒๗
๔.๗	ทฤษฎีการพัฒนาการเมืองตามแนวคิด Fred W. Riggs.....	๑๒๘
๔.๘	การพัฒนาการเมืองตามแนวคิด ชัยอนันต์ สมุทวณิช.....	๑๒๙
๔.๙	การพัฒนาการเมืองตามแนวคิดลิซิท ซีร์เวคิน.....	๑๓๐
๔.๑๐	การพัฒนาการเมืองตามแนวคิด พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย.....	๑๓๑

บทที่ ๕ แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการพัฒนา

๕.๑	แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา.....	๑๓๖
๕.๒	ความหมายของการวางแผนพัฒนา.....	๑๓๘
๕.๓	ความสำคัญของการวางแผนพัฒนา.....	๑๔๐
๕.๔	วัตถุประสงค์ในการวางแผน.....	๑๔๑
๕.๕	ประเภทของการวางแผนพัฒนา.....	๑๔๒

๕.๖	องค์ประกอบของการวางแผนพัฒนา	๑๔๓
๕.๗	ความสัมพันธ์ของการวางแผนและการบริหาร	๑๔๓
๕.๘	ประวัติการพัฒนาประเทศไทยกับแผนพัฒนา	๑๔๔
๕.๙	วิวัฒนาการการวางแผนของไทย จากการวางแผนสาขาสู่แผนกลยุทธ์	๑๔๕
๕.๑๐	กระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศ	๑๔๕
๕.๑๑	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๕๙

บทที่ ๖ การวางแผนเพื่อการพัฒนาความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ

๖.๑	การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economics Development)	๑๘๔
๖.๒	แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	๑๘๕
๖.๒	การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ	๑๘๑
๖.๓	ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ	๑๘๗
๖.๔	ความเหลื่อมล้ำทางด้านทรัพยากร	๒๐๒
๖.๔	ความเหลื่อมล้ำทางด้านสิทธิและโอกาส	๒๐๖
๖.๕	สิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมือง	๒๐๙

บทที่ ๗ การบริหารการพัฒนาที่เน้นการบริหารโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ

๗.๑	ความหมายของการบริหารโครงการของรัฐ	๒๑๘
๗.๒	ความหมายของการบริหารโครงการพัฒนา	๒๑๘
๗.๓	ประเภทของโครงการพัฒนา	๒๑๙
๗.๔	การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบาย การพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ	๒๒๐
๗.๕	การจัดการโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ	๒๓๐
๗.๖	ผลกระทบจากการพัฒนาในโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ	๒๘๙
๑.	การระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม	๒๙๑
๒.	คุณภาพน้ำผิวดิน	๒๙๑
๓.	คุณภาพอากาศ	๒๙๒
๔.	ผลกระทบด้านเสียง	๒๙๒
๕.	นิเวศวิทยาบนบก	๒๙๓
๗.	การใช้ที่ดิน	๒๙๓
๘.	การคมนาคม	๒๙๔
๙.	ระบบสาธารณสุข	๒๙๔

บทที่ ๘ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการพัฒนาในประเทศไทย

๘.๑	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (สศช.).....	๒๙๖
๘.๒	องค์การรัฐวิสาหกิจและการแปรรูปวิสาหกิจ.....	๓๐๔
๘.๓	องค์การพัฒนาเอกชน.....	๓๒๔
๘.๔	องค์การมหาชน.....	๓๓๘
๘.๕	องค์เครือข่ายทางสังคม.....	๓๖๘

บทที่ ๙ การบริหารการพัฒนากับการพัฒนาการเมือง

๙.๑	ความหมายของคำว่า “การพัฒนาทางการเมือง”	๓๘๐
๙.๒	พัฒนาการของการพัฒนาการเมืองไทย	๓๘๕
๖.๓	การบริหารการพัฒนาในการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	๓๙๓
๙.๔	การกำเนิดและพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง	๔๑๐
๙.๕	การวางแผนการพัฒนาการเมืองไทย	๔๑๘
๙.๖	ปัญหาการคอร์รัปชันกับผลกระทบต่อการพัฒนาการเมือง	๔๔๘

บทที่ 10 การบริหารการพัฒนาเชิงพุทธ

๑๐.๑	แนวคิดการพัฒนาตามแนวทางพระพุทธศาสนา	๔๖๒
๑๐.๒	เครื่องมือการบริหารการพัฒนาตามแนวพุทธศาสนา	๔๖๙
๑๐.๓	การบริหารการพัฒนาตามตัวแบบเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ	๔๘๐
๑๐.๔	การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารการพัฒนา.....	๔๙๕
๑๐.๕	จริยธรรมสำหรับนักพัฒนา.....	๕๐๙

บรรณานุกรม	.....	๕๓๗
------------	-------	-----